

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3652/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.369/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozó az Egri Járásbíróság 9.Pkf.50.558/2024/15. számú végzése és az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.369/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint az általa támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogát, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát. Emellett a támadott döntés nyomán véleménye szerint sérült az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi életéhez, otthonához, kapcsolattartásához és jó hírneve tiszteletben tartásához fűződő joga, az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében foglalt, a gyermeküknek adandó nevelés szabad megválasztását biztosító joga, valamint a döntés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése szerinti, a nők és férfiak egyenlőségét kimondó alapelvvel is.
- [3] 2. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az indítványozó – az alapul fekvő bírósági nemperes eljárásban kérelmező – kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásának elrendelése iránti kérelmet nyújtott be, egy 2024. július 21. napjától 2024. július 28. napjáig tartó, elmaradt kapcsolattartás miatt.

- [5] A nemperes eljárás során, az első fokon eljáró bíróság 9.Pk.50.558/2024/15. számú végzésében megállapította, hogy a kérelem megalapozott, mivel a kérelmezett, az érintett időszakban megszegte az Egri Járásbíróság 9.P.20.482/2022/29. számú ítéletében foglalt nyári időszakos kapcsolattartás szabályait. Az elsőfokú bíróság ezért az elmaradt kapcsolattartás vonatkozásában elrendelte a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását és felhívta a kérelmezettet, hogy a jövőben biztosítsa a határozatban foglaltaknak megfelelően a kapcsolattartást, továbbá az elmaradt időszakos kapcsolattartás pótlásának a legközelebbi megfelelő időben – de legkésőbb hat hónapon belül tegyen eleget. Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a kérelmezett a kapcsolattartás elmaradásának okaként kizárólag arra hivatkozott, hogy a gyermekek nem akartak elmenni a kérelmezővel, annak kényszerítő, erőszakos kommunikációja, indulatos fellépése miatt. Tekintettel arra, hogy a nemperes eljárásban bizonyítási eljárás lefolytatására nincs lehetőség arra vonatkozóan, hogy bármelyik fél részéről ellenvetés, elidegenítés, avagy megfelelő lelki felkészítés megvalósult-e, ugyanakkor a felek között folyamatban van a kapcsolattartás megváltoztatása iránti peres eljárás, az elsőfokú bíróság a kérelmezett terhére a kapcsolattartásra vonatkozó határozat megszegését állapította meg.
- [6] A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az 1.Pkf.50.369/2024/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta és a kérelmet elutasította. A másodfokú bíróság végzésében rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által is idézett a bírósági nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (továbbiakban: Bpnp.) 22/C. § (2) bekezdése szerint a végrehajtás elrendelésének feltétele, hogy a kérelmezett megszegje a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat. A kapcsolattartásra vonatkozó szabályok megszegését a bíróság akkor állapíthatja meg, hogy a Bpnp. 22/B. § *a-d)* pontjában foglalt valamelyike megvalósul, és az a kérelmezettnek felróható. Az elsőfokú bíróság végzésének indokolásában azonban nem adott számot arról, hogy ezen feltételek közül melyiket és milyen okból találta fennállónak, csupán azt állapította meg, hogy a kapcsolattartás elmaradt.
- [7] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem adott számot arról, hogy a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó felróhatóság tekintetében rendelkezésre álló bizonyítékokat milyen okból mellőzte, annak ellenére, hogy ezek szükségesek lettek volna ahhoz, hogy a felróhatóság tekintetében a bíróság állást foglaljon.
- [8] A másodfokú bíróság kiemelte továbbá, hogy a kapcsolattartási jog elsődlegesen a gyermeket illeti meg, az ő joga, hogy a különélő szülőjével személyes, és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermek a kapcsolattartás kötelezettjévé nem tehető, nem presszionálható arra, hogy akarata ellenére a kapcsolatot a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak szerinti időtartamban és gyakorisággal tartsa a különélő szülőjével, amennyiben ez érdekeivel ellentétes. A kapcsolattartásra

kötelezett szülő zavaratlan kapcsolattartás biztosítására irányuló kötelezettsége valóban magában foglalja a kapcsolattartásra való megfelelő felkészítést is a gyermeknek, abból azonban, hogy a gyermek nem kíván a kapcsolattartáson részt venni nem vonható le az a következtetés, hogy a kapcsolattartásra kötelezett szülő ezen kötelezettségének nem tett eleget.

- [9] A másodfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy az érintett eljárásban az elsőfokú bíróság a gyermekek meghallgatásának még nem tett eleget, azóta azonban mindhárom gyermek meghallgatása foganatosításra került, így a gyermekek véleménye már ismertté vált, amelyre tekintettel a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette. A gyermekek kifejezett nyilatkozata szerint a kérelmezett többször is biztatta őket, hogy menjenek a kérelmezőhöz, a kapcsolattartás nem miatta, hanem amiatt maradt el, mert ők nem kívánták azt.
- [10] Tekintettel arra, hogy kérelmezettől nem volt elvárható, hogy a gyermekek kifejezett kinyilvánított akarata ellenére presszionálja őket a kapcsolattartására, a kérelmezett felróhatósága nem volt megállapítható a kapcsolattartás elmaradásában. Miután a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása elrendelésének egyik kötelező feltétele a felróhatóság, annak hiányában a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti kérelmet el kellett utasítani.
- [11] 3. Ezt követően fordult az indítványozó az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi életéhez, otthonához, kapcsolattartásához és jó hírneve tiszteletben tartásához fűződő jogának sérelmét és az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében foglalt a gyermeküknek adandó nevelés szabad megválasztását biztosító jogának sérelmét is abban látja, hogy a kapcsolattartás akadályozottsága miatt nem tudja gyermekeit megfelelő módon nevelni, példát mutatni számukra, időt tölteni velük együtt. Nem tudja a kapcsolattartási jogát gyakorolni azóta sem.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét abban látja, hogy szerinte a bíróság nem tett eleget annak a kötelezettségének, hogy a tényállást (általa hivatkozott szülői elidegenítést) teljes körűen tárja fel.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogának sérelmét azzal támasztotta alá, hogy az Egri Törvényszék az elsőfokú bíróság döntésének jóváhagyásával kizárta a további jogorvoslat lehetőségét.
- [14] Az indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése szerinti, a nők és férfiak egyenlőségét kimondó alapelvvel is azáltal, hogy az anyákkal szemben részrehajlást tanúsítanak, s így az apá(ka)t tendenciózusan ellehetetlenítik a kapcsolattartásban.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése

értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [17] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [18] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a jogerős döntést 2024. november 9-én vette kézhez a letöltési igazolás tanúsága szerint, amely döntés elleni alkotmányjogi panaszt 2024. november 12-én – határidőben – nyújtotta be elektronikusan a bírósághoz.
- [19] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [20] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó az Alaptörvény VI., XV., XVI. és XXVIII. cikkeiben rögzített jogainak sérelmét állította. Az indítványozó a férfiak és nők egyenlőségére csupán utalt, nem támasztotta alá azonban érvekkel, hogy a bírói döntés e jogát mennyiben sértette. Önmagában az a körülmény, hogy a bíróság az anya javára dönt el egy jogvitát, nem jelenti az Alaptörvény XV. cikkének sérelmét. Hasonlóképp nem támasztotta alá kellően az indítványozó azt, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joga mennyiben sérült. Az indítványozó számára biztosított volt a jogorvoslat lehetősége (amit igénybe is vett), ebben kérhette az esetleges ténybeli vagy jogi tévedések korrekcióját.

- [21] Az Alaptörvény VI. és XVI. cikkeivel, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítvány részletes indokolást tartalmazott, ezek vonatkozásában az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés követelményeinek.
- [22] Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [23] 5. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [24] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének első mondata értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák”. A családi élet Alaptörvényben biztosított jogához hozzátartozik a saját kiskorú gyermekkel való kapcsolattartás {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [19]}. Ez a részjogosítvány ugyanakkor különálló szülők esetében természetes korlátozást szenved: mindkét szülő nem tudja párhuzamosan gyakorolni ezt a jogosultságot, így – végső soron – bíróságnak kell döntenie a kapcsolattartás szabályozásáról. A bírósági döntésnek így közvetlen alapjogi hatása van.
- [25] A bíróság a gyermekkel való kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásáról a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnpt.) 22/A. és következő szakaszai alapján dönt. E szabályok alkalmazása során jelentős, a tisztességes eljáráshoz való jogot érintő szempont, hogy gyors döntést szükséges hozni arról, hogy a kapcsolattartás felróható okból maradt-e el, illetve hogy az elmaradt kapcsolattartás hogyan pótolható. Az eljárás elhúzódása épp a magánszférát érintő bizonytalanságot eredményezne, és ellentétes lenne a gyermek Alaptörvény XVI. cikkében rögzített, megfelelő fejlődéshez való jogával, amely – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz.
- [26] Mindez nem vonja kétségbe az eljárás tisztességes jellegét. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása során hozott bírósági döntés akkor tisztességes, ha párhuzamosan figyelembe veszi a kérelmező és a kérelmezett szempontjait. A bíróságnak fel kell tárnia az alapul szolgáló tényeket, ezt viszont arányosítani kell azzal a szemponttal, hogy az ügyben – a gyermek érdekét figyelembe véve – gyors döntést kell hozni. Ezt támasztja alá az is, hogy a Bnpt. 22/C. § (1) bekezdése szerint a bíróság csak „szükség esetén” tart meghallgatást, és bizonyítás felvételének csak akkor van helye, ha ez elengedhetetlenül szükséges a kérelem elbírálásához.
- [27] Az indítvány alapjául szolgáló eljárás fentiekben bemutatott, sajátos jellegére tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a nyilatkozattételi lehetőség

elmaradása az Alaptörvény VI. cikke, sem a XVI. cikke, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított részében sem fogadható be, miután az nem vet fel sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést. 6. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 29. §-a, valamint az 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerinti feltételnek, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – visszautasította.

Budapest, 2025. június 30.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró